

Suvestinė redakcija nuo 2023-10-14

Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-05-07, i. k. 2019-07382

Nauja redakcija nuo 2022-02-25:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS „PARAMA BIODUJŲ GAMYBAI IŠ ŽEMĖS
ŪKIO IR KITŲ ATLIEKŲ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2019 METŲ,
PATVIRTINIMO**

2019 m. gegužės 7 d. Nr. 3D-285
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. balandžio 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/1017, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais–2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2220, 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. sausio 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2021/73, atsižvelgdamas į Lietuvos kaimo plėtros 2014–

2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas nuo 2019 metų (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Giedrius Surplys

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2019 m. gegužės 7 d.
įsakymu Nr. 3D-285

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS „PARAMA BIODUJŲ GAMYBAI IŠ ŽEMĖS
ŪKIO IR KITŲ ATLIEKŲ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO 2019
METŲ**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2019 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. balandžio 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/1017, 2014 m. liepos 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 808/2014, nustatančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. sausio 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2021/73, 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/94, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2220, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2015)842 (toliau – Programa), 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. liepos 23 d. Komisijos reglamentu (ES) 2021/1237 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 651/2014), 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2020/2220, kuriuo nustatomos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl 2021 m. ir 2022 m. paramos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF), ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir taikymu, ir Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir tokios paramos skirstymu, 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančia bei vėliau panaikinančia direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos

įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

2. Taisyklės taikomos, kai paramos prašoma veikiančių ar naujai įsteigtų pelno siekiančių labai mažų, mažų įmonių veiklai ir (arba) plėtrai arba ūkininkų ne žemės ūkio verslo, nesteigiant įmonės, veiklai ir (arba) plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklą „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“.

II SKYRIUS

TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **Biologiškai skaidžios atliekos** – bet kokios atliekos, kurios gali skaidytis ar būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu.

3.3. **Biometanas** – tiekimo į gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemas kokybės reikalavimus atitinkančios biodujos.

3.4. **Degazuotasis substratas** – biodujų gamybos šalutinis produktas – anaerobinėmis sąlygomis fermentuota biomasė, naudojama augalams tręšti.

3.5. **Kaimo vietovė** – gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių.

3.6. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ (toliau – priemonės veikla) prioritetai:

5.1. skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose;

5.2. skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

6. Priemonės veiklos tikslinės sritys:

6.1. atsinaujinančių energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo bei naudojimo bioekonomikos tikslais palengvinimas;

6.2. veiklos įvairinimo, labai mažų ir mažų įmonių kūrimo ir plėtojimo, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas.

7. Priemonės veiklos kompleksiniai tikslai:

7.1. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

7.2. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

7.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS

REMIAMA VEIKLA

8. Pagal priemonės veiklą remiama:

8.1. biodujų gamyba iš gyvulių, paukščių mėšlo bei kitų biologiškai skaidžių atliekų, atitinkanti Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36 str. 2 p. b) papunkčio ir 5 p. a) papunkčio reikalavimus;

8.2. biometano gamyba ir suspaudimas, atitinkantys Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36 str. 2 p. b) papunkčio ir 5 p. a) papunkčio reikalavimus;

8.3. šilumos ir elektros energijos gamyba, naudojant biodujas mažos galios energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, atitinkanti Reglamento (ES) Nr. 651/2014 41 str. 6 p. c) papunkčio reikalavimus;

8.4. degazuotojo substrato gamyba, atitinkanti Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36 str. 2 p. b) papunkčio ir 5 p. a) papunkčio reikalavimus.

9. Viename projekte gali būti remiamos kelios veiklos, tačiau 8.1 papunktyje nurodyta veikla yra privaloma.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

10. Paramos gali kreiptis ūkininkai, labai mažos ir mažos įmonės.

11. Paramos prašančios įmonės ir ūkininkai privalo atitikti labai mažos arba mažos įmonės apibrėžtis, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 651/2014 I priede. Mažos įmonės savo statusą turi išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, o labai mažos įmonės gali tapti mažomis ir mažos įmonės statusą taip pat turi išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.

12. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

13. Paramos paraiškos, pateiktos pareiškėjo kartu su partneriais, nepriimamos.

14. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, paramos paraiška išregistruojama. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė po sprendimo skirti paramą priėmimo ir nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, paramos paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jei sutuoktinis nesutinka su paramos paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus galėtų perimti ir tęsti veiklą tik su sąlyga, jei atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

15. Paramos gavėjui mirus arba nenugalimos jėgos (*force majeure*) atveju suderinus su Agentūra ir pateikus Agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perėmimo, paramos gavėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo gali būti perduoti ir parama mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus ir projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės turi būti įrodomos dokumentais.

VI SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

16. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šiame Taisyklių punkte išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai yra šie:

16.1. paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

16.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytus prioritetus, tikslines sritis ir prisideda prie kompleksinių tikslų įgyvendinimo. Projektas turi atitikti bent vieną prioritetą, bent vieną tikslinę sritį ir prisidėti prie bent vieno kompleksinio tikslo įgyvendinimo;

16.3. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su priemonės veiklos remiama veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje;

16.4. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų;

16.5. pareiškėjas privalo ne mažiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo užsiimti gyvulininkyste ir (arba) paukštininkyste ir ne mažiau kaip 50 proc. visų valdos pajamų gauti iš šių veiklų. Reikalavimas netaikomas, jei pareiškėjas yra sudaręs ne trumpesnes kaip 10 metų trukmės nuo paraiškos pateikimo dienos sutartis dėl gyvulių ar paukščių mėšlo ir (arba) kitų biologiškai skaidžių atliekų tiekimo;

16.6. ne mažiau kaip 50 proc. per metus pagamintų biodujų, biometano ar elektros energijos turi būti parduodama;

16.7. ne mažiau kaip 50 proc. per metus mažos galios energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos energijos, kai gaminama elektros ir šilumos energija, turi būti suvartojama savo reikmėms ir (arba) parduodama;

16.8. biodujų gamybos žaliavų struktūroje ne mažiau kaip 50 proc. turi sudaryti iš pareiškėjo ūkio ir (arba) pagal ilgalaikes (ne trumpesnes kaip 10 metų trukmės nuo paraiškos pateikimo dienos) sutartis gaunamas gyvulių ir paukščių mėšlas. Likusią biodujų gamybos žaliavų dalį gali sudaryti pareiškėjo ūkyje ir (arba) pagal ilgalaikes (ne trumpesnes kaip 10 metų trukmės nuo paraiškos pateikimo dienos) sutartis gaunamos kitos biologiškai skaidžios atliekos;

16.9. mažos galios energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginio, kuriame naudojamos biodujos, elektrinė galia negali viršyti 1 MW. Gaminant tik biodujas, biodujų gamybos įrenginio galia negali viršyti 500 m³ biodujų per valandą, o gaminant tik biometaną, gamybos įrenginio galia negali viršyti 250 m³ biometano per valandą;

16.10. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – nuosavas lėšas, skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas, – kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant finansų įstaigos paskolos arba finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus, o iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo paramos gavėjas turi pateikti su finansų įstaiga pasirašytą paskolos arba finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

16.11. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

16.12. pareiškėjas savo vardu, kaip valdos valdytojas, yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ nustatyta tvarka;

16.13. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia patvirtintus ataskaitinių ir (arba) praėjusių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (išskyrus ataskaitų dokumentus, kuriuos, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu (toliau – finansinės atskaitomybės įstatymas), pareiškėjas teikia Juridinių asmenų registrai) dokumentus. Jeigu pareiškėjas yra įmonė, kuri, vadovaudamasi finansinės atskaitomybės įstatymu, privalo atlikti auditą, jis turi pateikti audituotas finansines ataskaitas ir audito išvadą už ataskaitinius metus (išskyrus dokumentus, kuriuos, vadovaudamasis finansinės atskaitomybės įstatymu, pareiškėjas

teikia Juridinių asmenų registru). Norintys gauti paramą ūkininkai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą, vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“. Nauji ūkio subjektai, įsteigti paraiškos teikimo metais, kartu su paraiška privalo pateikti ūkinės veiklos pradžios balansą;

16.14. ūkininko ūkis, labai mažos arba mažos įmonės buveinė įregistruoti kaimo vietovėje;

16.15. projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje;

16.16. nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjui, pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise su kitais asmenimis, kai teisė į nekilnojamąjį turtą nustatyta notariškai patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą (statinį) ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojama arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpesniam terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, nuomos, panaudos sutartys iki paramos sutarties pasirašymo turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė. Jeigu nekilnojamojo turto nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindai VĮ Registrų centre įregistruojami vėliau kaip paramos paraiškos pateikimo dieną, kartu su paramos paraiška turi būti pateikta (-os) rašytinė (-ės) sutartis (-ys) dėl nekilnojamojo turto preliminarus pirkimo, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi, sudaryta (-os) su nekilnojamojo turto savininku;

16.17. paramos gavėjas pateikia verslo planą, parengtą pagal šių Taisyklių 2 priede nustatytą formą, kartu su paramos paraiška;

16.18. pateiktame verslo plane pareiškėjas įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes, kaip nustatyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

16.19. poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais. Dokumentai neteikiami, jei kartu su paraiška pateikiamas statybą leidžiantis dokumentas. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

16.20. kai pagal teisės aktų reikalavimus pareiškėjo projekte numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas) ir (arba) infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) bei statybą leidžiantis dokumentas. Jei pirmiau nurodyti dokumentai su paraiška nepateikiami, jie turi būti pateikiami ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu, o su paraiška turi būti pateikti projektiniai pasiūlymai (juose turi būti nurodyta statinio pagrindinė naudojimo paskirtis, statybos rūšis, statinio grupė, pogrūpis, pagrindiniai parametrai (tūris, plotas, aukštis,

ilgis), pagrindinių konstrukcijų (pamatų, sienų, perdangų, stogo dangos ir kt.) medžiagos, kiti parametrai, žemės sklypo sutvarkymo schema, susisiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai su statybos, rekonstravimo vertės skaičiavimu), parengti pagal teisės aktų reikalavimus. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka turi būti registruotas Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo Agentūrai pateikti nereikia.

Jei projekte numatyta nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, rekonstravimo projektą (kai jis privalomas) arba kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą), kai supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas neprivalomas, bei statybą, rekonstravimą leidžiantį dokumentą, kai jis privalomas.

Statinių projektams turi būti atlikta statinio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, parengta pagal teisės aktų reikalavimus. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir gali būti pateikta ne vėliau kaip pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dieną. Jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, tačiau jiems paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

16.21. projekto investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kartu su paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlyimuose turi būti tiekėjo patvirtinimas).

17. Pareiškėjui parama negali būti suteikiama, jei:

17.1. remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika), nustatoma, kad pareiškėjas arba paramos gavėjas galimai neteisėtai sukūrė paramai gauti reikalingas sąlygas;

17.2. parama neteikiama, jei pareiškėjas turi finansinių sunkumų (pareiškėjas bankrutuoja arba yra likviduojamas), kurie yra patiriantys sunkumų, kaip apibrėžta reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 18 punkte;

17.3. parama neteikiama projektams, vykdomiems ne Lietuvos Respublikos teritorijoje;

17.4. parama neteikiama, jeigu pareiškėjas yra gavęs pagalbą, kuri Europos Komisijos sprendimu (dėl individualios pagalbos arba pagalbos schemos) buvo pripažinta nesuderinama su bendrąja rinka, kol jis nėra sugrąžinęs visos neteisėtos ir nesuderinamos pagalbos sumos, įskaitant palūkanas, teisės aktuose nustatyta tvarka.

18. Šių Taisyklių VI skyriuje numatyti reikalavimai turi būti išlaikomi iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

19. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja:

19.1. projektą įgyvendinti per nurodytą laikotarpį, kuris neviršija 24 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo dienos (įgyvendinimo trukmė nurodoma paramos paraiškoje ir verslo plane). Tuo atveju, kai pareiškėjas paramos paraiškoje, verslo plane nurodo, kad projekte numatytas įsigyti turtas bus įgyjamas finansinės nuomos (lizingo) būdu, projekto įgyvendinimo trukmė gali būti iki

60 mėnesių (iki 5 metų) nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, bet ne ilgesnė kaip iki 2025 m. birželio 30 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

19.2. nuo paramos paraiškos pateikimo datos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą šių Taisyklių 16.13 papunktyje nustatyta tvarka;

19.3. apdrausti turtą, kuriam pagal teisės aktus nustatyta privaloma teisinė registracija ir kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo mokėjimo prašymo, kuriame prašoma paramos kompensuoti įsigytą ar sukurtą turtą, pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Įvykus įvykiui, kurio metu buvo sugadintas ar sunaikintas paramos lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja verte ir ne blogesnių techninių parametrų;

19.4. be rašytinio Agentūros sutikimo nuo paramos sutarties pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nekeisti remiamos veiklos pobūdžio, numatytų investicijų, projekto įgyvendinimo sąlygų ir nuosavybės formos, neįkeisti, neparduoti ir kitaip neperduoti kitam asmeniui už paramos lėšas įgytos nuosavybės, nenutraukti projekto veiklos, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos. Leidimą įkeisti turtą finansų įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie projektą finansuoja iš finansų įstaigos suteiktos paskolos, ir tik tai finansų įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;

19.5. užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruoti informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų informacinėje sistemoje „Infostatyba“ pateikti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

19.6. iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;

19.7. iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikti nustatyta tvarka išduotą leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų sąlygas, išduotas elektros tinklų operatoriaus, prie kurio valdomos elektros perdavimo ar skirstymo sistemos jungiamas energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys, kai leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus yra nereikalingas;

19.8. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paraiškoje ir prie paraiškos prideduose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

19.9. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir Programos įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

19.10. viešinti paramą, vadovaudamasis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“;

19.11. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos (kaip nustatyta Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje);

19.12. pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius;

19.13. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams, pagal kuriuos projektui buvo suteikti balai.

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

20. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

21. Didžiausia paramos suma vienam projektui ir priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklai „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ per visą 2014–2020 metų laikotarpį vienam paramos gavėjui negali viršyti 1 600 000 Eur (vieno milijono šešių šimtų tūkstančių eurų).

22. Didžiausias paramos intensyvumas pareiškėjams negali viršyti:

22.1. vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36 str. 6 ir 7 punktais, 60 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai pareiškėjas numato vykdyti veiklą, nurodytą Taisyklių 8.1, 8.2 ir 8.4 papunkčiuose;

22.2. vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 41 str. 7 punkto b) papunkčiu ir šio straipsnio 8 ir 9 punktais:

22.2.1. 55 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai pareiškėjas numato vykdyti Taisyklių 8.3 papunktyje nurodytą veiklą Vilniaus apskrityje;

22.2.2. 60 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai pareiškėjas numato vykdyti Taisyklių 8.3 papunktyje nurodytą veiklą kitose, nei nurodyta Taisyklių 22.2.1 papunktyje, apskrityse.

TAR pastaba. 22 punkte įtvirtinta nuostata galioja paraiškoms, pateiktoms nuo 2022 metų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

23. Į didžiausią paramos sumą 2014–2020 metų laikotarpiui paramos gavėjui neįskaitoma parama, gaunama pagal kitas Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklas ir kitas Programos priemones, išskyrus programos priemonės „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ veiklos sritį „Biodujų gamyba iš gyvulininkystės ūkyje susidarančių atliekų“.

24. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau, kaip pateikus galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

IX SKYRIUS TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

25. Projekte turi būti numatytos visos išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veiklą, tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, ir ne daugiau, nei numatytas paramos dydis ir intensyvumas.

26. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas, nurodytas Taisyklių 30 punkte, o ne pateikiamos bendra suma. Tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais (gali skirtis ne

daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą (kai iki paramos paraiškos pateikimo pagal teisės aktų nuostatas atliktos pirkimų procedūros, tiekėjų komercinių pasiūlymų pateikti nereikia). Tuo atveju, kai pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės (paslaugos) ar darbų kaina yra 10 ir daugiau proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės (paslaugos) ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 66 punkte nurodyti veiksmai.

27. Perkant prekes, paslaugas ar darbus, kurių vertė nesiekia Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 metų rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 3D-637 (toliau – Pirkimų taisyklės), nurodytų verčių (išskyrus atvejus, kai pagal Pirkimų taisyklėse nustatytas nuostatas reikia atlikti pirkimų procedūras), mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindines technines savybes apibūdinantys techniniai parametrai bus įrašomi į paramos sutartį (netaikoma, kai teisės aktu yra nustatyti prekių, paslaugų ir (arba) darbų fiksuotieji įkainiai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-672](#), 2023-10-13, paskelbta TAR 2023-10-13, i. k. 2023-20205

28. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

29. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

29.1. realiai suplanuotos, pagrįstos, būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje ir verslo plane;

29.2. patirtos (apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše šių Taisyklių 32 punkte arba jei jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų teisės aktuose;

29.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų teisės aktuose, nefinansuojamos;

29.4. faktiškai patirtos ir įtrauktos į paramos gavėjo apskaitą išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

29.5. finansine nuoma (lizingu) įsigijamas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Įsigijamo turto dalis pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartį, neapmokėta iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos, paramos lėšomis nefinansuojama. Jei įsigijama teisės aktų nustatyta tvarka privaloma registruoti nauja žemės ūkio technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše, pateiktame Taisyklių 30.1 papunktyje, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio žemės ūkio technikos ar transporto priemonių pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens rašytinį patvirtinimą, kad žemės ūkio technika nebuvo eksploatuota.

30. Tinkamų išlaidų kategorijos:

30.1. nauja žemės ūkio technika, skirta projekto reikmėms. Įsigijama nauja žemės ūkio technika turi būti kompleksinė projekto dalis, tačiau pareiškėjui leidžiama įsigyti TRI arba TR2 kategorijų 1 traktorių ir 1 priekabą, kai energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginio elektrinė galia yra iki 500 kW arba biodujų gamybos apimtis neviršija 250 m³ biodujų per valandą, ir ne daugiau kaip 2 traktorius ir 2 priekabas, kai energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginio elektrinė galia yra iki 1 MW arba biodujų gamybos apimtis neviršija 500 m³ biodujų per valandą;

30.2. nauji technologiniai įrenginiai, skirti projekto reikmėms;

30.3. transformatorinė ir elektros kabeliai, skirti projekto reikmėms;

- 30.4. nauja kompiuterinė ir programinė įranga, skirta projekto reikmėms;
- 30.5. projekte numatyta veikla vykdyti skirtų naujų pastatų ir (arba) statinių statyba ir (arba) rekonstrukcija;
- 30.6. infrastruktūra paramos gavėjo valdoje (objekto statybos vietoje), jei ji susijusi su biudžų, elektros energijos ir šilumos gamyba ir (arba) paruošimu realizacijai ar skirta paramos gavėjo ūkio reikmėms:
- 30.6.1. kelių, aikštelių ir degazuotojo substrato saugyklų įrengimas ir (arba) rekonstrukcija;
- 30.6.2. vietinio vandentiekio, artezinių gręžinių ir vietinės kanalizacijos sistemų įrengimas ir (arba) rekonstrukcija;
- 30.7. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 5 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be pridėtinės vertės mokesčio (PVM). Projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos, vadovaujantis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis.
31. Netinkamos finansuoti išlaidos:
- 31.1. išlaidos, nesusijusios su projektu ir remiama veikla ir neįvardytos šių Taisyklių 30 punkte;
- 31.2. trumpalaikis turtas;
- 31.3. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų teisės aktuose;
- 31.4. išlaidos, susijusios su finansinės nuomos (lizingo) sutartimi, pavyzdžiui, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos, draudimo įmokos;
- 31.5. žemės ūkio gamybos teisių ir teisių į išmokas įsigijimo išlaidos;
- 31.6. T3 kategorijos traktoriai, pagaminti keturračių motociklų pagrindu;
- 31.7. SZ kategorijos savaeigės žemės ūkio mašinos;
- 31.8. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).
32. Pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

33. Paramos paraiškos forma nustatyta šių Taisyklių 1 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: <http://zum.lrv.lt> ir www.nma.lt.
34. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.
35. Paramos paraiškos teikiamos elektronine forma, paraiška ir prašomi dokumentai teikiami pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, kaip nustatyta Programos administravimo taisyklėse.
- Punkto pakeitimai:*
 Nr. [3D-206](#), 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05909
 Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

36. Paramos paraiškos pildomos, teikiamos, registruojamos ir vertinamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

37. Projektų atrankos vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

38. Projektų atrankos kriterijai:
- 38.1. perdirbamo mėšlo kiekis:
- 38.1.1. iki 10 000 tonų per metus mėšlo imtinai – suteikiama 20 balų;
- 38.1.2. daugiau kaip 10 000 tonų per metus mėšlo – suteikiama 30 balų;
- 38.2. mėšlo tiekėjų skaičius:
- 38.2.1. nuo 3 iki 5 tiekėjų imtinai – suteikiama 20 balų (kai vienas tiekėjas tiekia ne mažiau kaip 5 proc. mėšlo);
- 38.2.2. daugiau kaip 5 tiekėjai – suteikiama 30 balų (kai vienas tiekėjas tiekia ne mažiau kaip 5 proc. mėšlo);
- 38.3. bičių gamybos žaliavų struktūroje kitų biologiškai skaidžių atliekų dalis:
- 38.3.1. nuo 5 iki 10 proc. imtinai – suteikiama 15 balų;
- 38.3.2. daugiau kaip 10 proc. – suteikiama 20 balų;
- 38.4. projektui įgyvendinti prašoma mažesnio paramos intensyvumo, nei nustatytas galimas didžiausias paramos intensyvumas:
- 38.4.1. kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo nuo 5 iki 10 procentinių punktų imtinai – suteikiama 15 balų;
- 38.4.2. kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo daugiau kaip 10 procentinių punktų imtinai – suteikiama 20 balų.
39. Privalomasis mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 40 balų. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektas nesurinko privalomojo mažiausio 40 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.
40. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas ir atrankos vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Papildomas paramos paraiškų vertinimas atliekamas reitinguojant pareiškėjus tokia eilės tvarka:
- 40.1. pagal pareiškėjus, kurie yra negavę EB investicinės paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą;
- 40.2. pagal mažiausią prašomą paramos sumą.
41. 38.1, 38.2 ir 38.3 papunkčiuose numatyti rodikliai turėtų būti vertinami pirmaisiais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos.

XII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

42. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai.
43. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas (toliau – PAK) svarsto projektus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Vadovaujantis PAK rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo priima Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras ar jo įgaliotas asmuo ir Ministerija:
- 43.1. informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos;
- 43.2. jeigu parama paramos gavėjui išmokama dalimis, diskontuoja paramą iki jos vertės sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo dieną. Diskontuota pagalbos vertė apskaičiuojama pagal Valstybės pagalbos ar nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos sumos (eurais) per visą pagalbos mokėjimo laikotarpį apskaičiavimą, nurodytą Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrųjų administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 „Dėl Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrųjų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios administravimo taisyklės), 3 priede. Turi būti diskontuojamos ir

tinkamos finansuoti išlaidos iki jų vertės sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo dieną pagal Diskontuotos tinkamų finansuoti išlaidų vertės apskaičiavimą, nurodytą Bendrųjų administravimo taisyklių 5 priede. Diskontuojant dalimis teikiamą pagalbą, siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi konkrečiuose reglamentuose arba Komisijos sprendimuose nustatytų didžiausių pagalbos intensyvumo dydžių ar ribų. Paramos gavėjui išmokama sprendime dėl paramos skyrimo nurodyta suma. Suteiktos paramos diskontuota vertė turi būti pateikiama į Suteiktos valstybės pagalbos registrą šių Taisyklių 43.3 papunktyje nurodyta tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

43.3. vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Suteiktos valstybės pagalbos registro nuostatai), ir Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Konkurencijos tarybos 2015 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1S-120/2015 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, per 20 darbo dienų nuo sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo pateikia informaciją apie paramos gavėjams suteiktą paramą Suteiktos valstybės pagalbos registrai. Suteiktos valstybės pagalbos registrai pateikta informacija tikslinama Suteiktos valstybės pagalbos registro nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

43¹. Tuo atveju, jei vienam paramos gavėjui pagal Reglamentą (ES) Nr. 651/2014 skirta individuali pagalba (t. y. tam pačiam paramos gavėjui ir tam pačiam projektui arba veiklai skiriama pagalba, net jeigu ji skirta kelių sprendimų pagrindu ir (arba) pagal skirtingas pagalbos priemones) viršijo Reglamento (ES) Nr. 651/2014 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą 500 000 Eur ribą, per 20 darbo dienų nuo sprendimo skirti paramą priėmimo pateikiama Reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priede nurodyta informacija ministerijos padaliniui, atsakingam už valstybės pagalbą. Gauta informacija apie skirtą paramą per 6 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo pateikiama į Europos Komisijos valstybės pagalbos skaidrumo svetainę adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/>.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

44. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo informuoja pareiškėjus Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

45. Agentūra, gavusi sprendimą iš Ministerijos suteikti paramą, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

46. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

47. Paramos gavėjui per Agentūros nustatytą terminą nepasirašius paramos sutarties, parama neskiriama.

48. Kitos paramos paraiškų tvirtinimo ir paramos sutarčių sudarymo procedūros nustatytos Administravimo taisyklėse.

XIII SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

49. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, pateikia nustatytos formos mokėjimo prašymą Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei projekte numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti pateikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų statinių (pastatų) statyba, ji gali būti vykdoma etapais ir mokėjimo prašymas pateikiamas užbaigus kiekvieną statybų etapą.

50. Mokėjimo prašymai kartu su kitais dokumentais turi būti pateikti laiku (paramos sutartyje numatytais terminais) tik per ŽŪMIS asmeniškai ar per įgaliotą asmenį (juridiniai asmenys dokumentus per ŽŪMIS gali teikti tik per įgaliotą fizinį asmenį).

51. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami.

52. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto keičiamo mokėjimo prašymo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą arba pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

53. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai, jis užregistruojamas, tačiau taikomos sankcijos, nustatytos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų taikymo metodika).

54. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

55. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti per finansų įstaigas.

56. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

57. Šiai Priemonei taikomi išlaidų kompensavimo ir (arba) sąskaitų apmokėjimo būdai. Paramos gavėjui taikomas paramos lėšų išmokėjimo būdas (-ai) nustatomas (-i) paramos sutartyje. Sąskaitų apmokėjimo būdą galima taikyti ir jau įgyvendinamiems projektams. Į vieną mokėjimo prašymą negali būti įtrauktos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomi abu šiame punkte nurodyti išlaidų apmokėjimo būdai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-380](#), 2020-05-18, paskelbta TAR 2020-05-18, i. k. 2020-10562

58. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą iš nuosavų arba skolintų lėšų ir paramos sutartyje nustatytais terminais Agentūrai teikia mokėjimo prašymus per ŽŪMIS, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus.

58¹. Sąskaitų apmokėjimo būdas taikomas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-380](#), 2020-05-18, paskelbta TAR 2020-05-18, i. k. 2020-10562

59. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų.

60. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutiniojo mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

61. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

62. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos sankcijos. Gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas, sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

63. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų taikymo metodikoje.

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

64. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka atliekami Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

65. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

66. Pasikeitus šioms Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

Priedų pakeitimai:

1 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-206](#), 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05909

Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 3D-285 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-380](#), 2020-05-18, paskelbta TAR 2020-05-18, i. k. 2020-10562

Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 3D-285 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-127](#), 2022-02-24, paskelbta TAR 2022-02-24, i. k. 2022-03528

Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 3D-285 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-672](#), 2023-10-13, paskelbta TAR 2023-10-13, i. k. 2023-20205

Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 3D-285 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtinimo“ pakeitimo